

การสัมมนาพิจารณา (ร่าง) มาตรฐานการสอบบัญชี สำหรับการตรวจสอบงบการเงินของกิจการ ที่มีความซับซ้อนน้อย (TSA for LCE)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์
วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2568 เวลา 10.00 – 11.30 น.

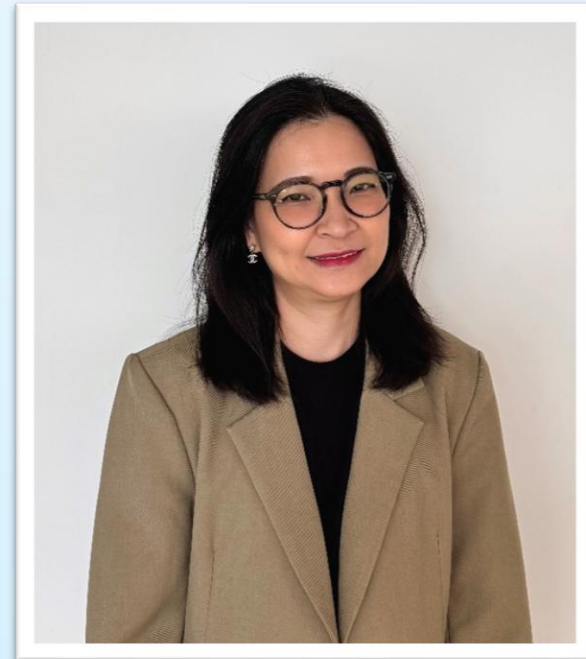
ผ่านทาง

คณะวิทยากร

คุณสุเมธ แจ่มสามลี
กรรมการ

คุณดุษณีย์ ยิ้มสุวรรณ
กรรมการ

คุณชูพงษ์ สุรชुติกาล
กรรมการ

คุณวราวรรณ ทาจันท์
กรรมการ

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการสอบบัญชีและวิธีการตรวจสอบ สภาวิชาชีพบัญชี

หัวข้อการสัมมนาพิจารณา “ร่างมาตรฐานการ สอบบัญชีสำหรับการตรวจสอบงบการเงินของ กิจการที่มีความซับซ้อนน้อย (TSA for LCE) ”

- ☞ กรอบระยะเวลาการจัดทำ (ร่าง) TSA for LCE
- ☞ ชื่อมาตรฐาน
- ☞ ภาพรวมของมาตรฐาน
- ☞ หน้าที่และความรับผิดชอบ
- ☞ วันถือปฏิบัติในประเทศไทย
- ☞ หัวข้อในมาตรฐาน TSA for LCE และมาตรฐาน
การสอบบัญชี (TSAs)
- ☞ ทำไมต้องมีมาตรฐาน TSA for LCE
- ☞ ข้อจำกัดในการใช้มาตรฐาน TSA for LCE
- ☞ การจัดทำเอกสารหลักฐาน
- ☞ ตัวอย่างหน้ารายงานของผู้สอบบัญชี
- ☞ คำถาม-คำตอบ

กรอบระยะเวลาการจัดทำ (ร่าง) TSA for LCE

IAASB ประกาศร่างมาตรฐาน ISA for LCE ฉบับอังกฤษ
เพื่อเปิดให้ร่วมแสดงความคิดเห็นจากองค์กรต่างๆ
(23 ก.ค. 64 – 31 ม.ค. 65)

คณะกรรมการ/ คณะอนุกรรมการ ศึกษาร่างและให้ความเห็น
ต่อร่างมาตรฐานไปยัง IAASB
เมื่อ 15 ธ.ค. 65

IAASB ประกาศมาตรฐาน Final Version
(เดือน ธ.ค. 66)

นำเสนอร่าง TSA for LCE ฉบับภาษาไทย
ต่อคณะอนุกรรมการ และคณะกรรมการด้านการสอบบัญชี
(เดือน มิ.ย. 68)

TFAC เปิดรับความเห็นต่อ (ร่าง) TSA for LCE
รายละเอียด [Click](#)
และจัดสัมมนาทำความเข้าใจและสัมมนาพิจารณา
(เดือน มิ.ย. 68 – ก.ย. 68)

นำเสนอร่างต่อคณะกรรมการ/อนุกรรมการ
ตามกระบวนการ Due process
(เดือน ต.ค. - พ.ย. 68)

นำเสนอคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี
(เดือน พ.ย.-ธ.ค. 2568)

	มาตรฐานของ IAASB* (ภาษาอังกฤษ)	มาตรฐานของ TFAC (ภาษาไทย)
ชื่อทางการของมาตรฐาน	The International Standard on Auditing for Audits of Financial Statements of Less Complex Entities	มาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับการตรวจสอบงบการเงินของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย
ชื่อย่อของมาตรฐาน	ISA for Less Complex Entities	มาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย
หรือ เรียกย่อ ๆ ว่า	ISA for LCE	TSA for LCE

* International Auditing and Assurance Standard Board (IAASB) หรือคณะกรรมการมาตรฐานการสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่นระหว่างประเทศ ภายใต้สหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (International Federation of Accountants – IFAC)

ภาพรวมของมาตรฐาน

- มาตรฐานนี้เป็นมาตรฐานแยกออกมาใช้งานต่างหากจากมาตรฐานสอบบัญชี (TSAs) โดยออกแบบให้เหมาะกับความต้องการสำหรับการตรวจสอบกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย

- มาตรฐานฉบับนี้ยังคงเนื้อหาของมาตรฐานการสอบบัญชีแต่ละฉบับที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่มีความซับซ้อนน้อยไว้ในฉบับเดียว โดยตัดหัวข้อที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย โดยไม่ได้เปลี่ยนแปลงในหลักการ

มาตรฐานฉบับนี้ออกแบบมาเพื่อให้สามารถบรรลุความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า
งบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ
หรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด สำหรับการตรวจสอบงบการเงิน
ของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย

หน้าที่และความรับผิดชอบ

หน่วยงาน กำกับดูแล

- อนุญาต หรือกำหนดให้ใช้ TSA for LCE
- ปรับนิยามของกิจการที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์สาธารณะ

สำนัก งานสอบบัญชี

- จัดตั้งนโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการใช้ TSA for LCE

ทีมผู้ปฏิบัติงาน ตรวจสอบ

- ประเมินคุณสมบัติของกิจการตามลักษณะเชิงคุณภาพทั้งในขั้นตอนการตอบรับงาน และระหว่างการตรวจสอบ
- พิจารณาและทบทวนการปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ของมาตรฐานฉบับนี้ ว่าการตรวจสอบที่ดำเนินไปนั้นยังคงเหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานหรือไม่

สำหรับประเทศไทย :

มาตรฐาน TSA for LCE ให้ถือปฏิบัติกับการตรวจสอบงบการเงินสำหรับกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย สำหรับรอบบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2569

หัวข้อในมาตรฐาน TSA for LCE และ มาตรฐานการสอบบัญชี (TSAs)

มาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย	มาตรฐานการสอบบัญชี (TSAs) จำนวน 37 ฉบับ	
ก.ขอบเขตการบังคับใช้ 1. แนวคิดพื้นฐาน หลักการทั่วไป และข้อกำหนดที่สำคัญ 2. หลักฐานการสอบบัญชีและการจัดทำเอกสาร 3. การบริหารคุณภาพงาน 4. การตอบรับงานหรือการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้า และการสอบบัญชีครั้งแรก 5. การวางแผน	TSA สหส 200	วัตถุประสงค์โดยรวมของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี
	TSA สหส 210	ข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี
	TSA สหส 220 (ปรับปรุง)	การบริหารคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน
	TSA สหส 230	เอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบ
	TSA สหส 240	ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการพิจารณาการทุจริตในการตรวจสอบงบการเงิน
	TSA สหส 250 (ปรับปรุง)	การพิจารณากฎหมายและข้อบังคับในการตรวจสอบงบการเงิน
	TSA สหส 260 (ปรับปรุง)	การสื่อสารกับผู้มีส่วนได้เสียในการกำกับดูแล
	TSA สหส 265	การสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในไปยังผู้มีส่วนได้เสียในการกำกับดูแลและผู้บริหารของกิจการ
	TSA สหส 300	การวางแผนการตรวจสอบงบการเงิน

หัวข้อในมาตรฐาน TSA for LCE และ มาตรฐานการสอบบัญชี (TSAs) (ต่อ)

มาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย (ต่อ)

6. การระบุและประเมินความเสี่ยง

7. การตอบสนองต่อความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ได้ประเมินไว้

8. การสรุปผล

9. การแสดงความเห็นและรายงาน

10. การตรวจสอบงบการเงินของกลุ่มกิจการ

ภาคผนวก 1-7

มาตรฐานการสอบบัญชี (TSAs) จำนวน 37 ฉบับ (ต่อ)

TSA สหส 315 (ปรับปรุง 2564)	การระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ	TSA สหส 530	การเลือกตัวอย่างในการสอบบัญชี
TSA สหส 320	ความมีสาระสำคัญในการวางแผนและการปฏิบัติงานสอบบัญชี	TSA สหส 540 (ปรับปรุง)	การตรวจสอบประมาณการทางบัญชี และการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
TSA สหส 330	วิธีปฏิบัติของผู้สอบบัญชีในการตอบสนองต่อความเสี่ยงที่ได้ประเมินไว้	TSA สหส 550	บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
TSA สหส 402	ข้อพิจารณาในกรณีที่กิจการใช้บริการขององค์กรอื่น	TSA สหส 560	เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบการเงิน
TSA สหส 450	การประเมินการแสดงผลข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงที่พบระหว่างการตรวจสอบ	TSA สหส 570 (ปรับปรุง)	การดำเนินงานต่อเนื่อง
TSA สหส 500	หลักฐานการสอบบัญชี	TSA สหส 580	หนังสือรับรอง
TSA สหส 501	หลักฐานการสอบบัญชี - ข้อพิจารณาเพิ่มเติมเฉพาะรายการ	TSA สหส 600	ข้อพิจารณาพิเศษ - การตรวจสอบงบการเงินของกลุ่มกิจการรวมถึงงานของผู้สอบบัญชีอื่น
TSA สหส 505	การขอคำยืนยันจากบุคคลภายนอก	TSA สหส 610 (ปรับปรุง)	การใช้ผลงานของผู้ตรวจสอบภายใน
TSA สหส 510	การตรวจสอบยอดยกมาในการสอบบัญชีครั้งแรก	TSA สหส 620	การใช้ผลงานของผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี
TSA สหส 520	การวิเคราะห์เปรียบเทียบ	TSA สหส 700 (ปรับปรุง)	การแสดงความเห็นและการรายงานต่องบการเงิน

TSA 701, 705, 706, 710, 720, 800, 805, 810

ทำไมต้องมีมาตรฐาน TSA for LCE?

ในโลกของการสอบบัญชี ธุรกิจแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันและการสอบบัญชีก็แตกต่างกันด้วย การสอบบัญชีของร้านอาหารเล็ก ๆ ย่อมไม่เหมือนกับการตรวจสอบของบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่

สภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งเป็นองค์กรที่รับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานการสอบบัญชีเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ จึงต้องครอบคลุมธุรกิจทุกขนาด ตั้งแต่บริษัทขนาดใหญ่ไปจนถึงกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย

กิจการขนาดเล็กและไม่ซับซ้อนมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจ และคิดเป็นส่วนใหญ่ของการสอบบัญชีในไทย

ในขณะเดียวกัน มาตรฐาน TSAs ก็ต้องครอบคลุมโครงสร้างและธุรกรรมที่ซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งอาจทำให้การนำไปใช้กับกิจการที่ไม่ซับซ้อนเกิดความยุ่งยาก

ดังนั้น สภาวิชาชีพบัญชีจึงแปลมาตรฐาน TSA for LCE ขึ้นมา เพื่อสนับสนุนการสอบบัญชีของกิจการเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมมากขึ้น

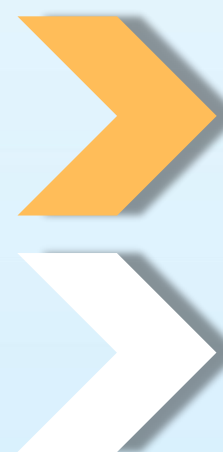
ข้อจำกัดในการใช้มาตรฐาน TSA for LCE

ที่มาข้อมูล : ส่วน ก. ขอบเขตการบังคับใช้ของมาตรฐานการสอบ
บัญชีสำหรับการตรวจสอบงบการเงินของกิจการที่มี
ความซับซ้อนน้อย หน้าที่ 7-15

1.

ข้อห้ามเฉพาะ: ประเภทของกิจการ
เฉพาะกลุ่มที่ถูกห้ามใช้มาตรฐาน
TSA for LCE

2.

ลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการ
ที่มีความซับซ้อนน้อย

3.

เกณฑ์เชิงปริมาณที่กำหนดโดย
หน่วยงานที่ออกกฎหมายหรือ
หน่วยงานกำกับดูแล หรือองค์กรใน
ประเทศซึ่งมีอำนาจในการกำหนด
มาตรฐาน

*** ในการพิจารณาความเหมาะสมในการใช้มาตรฐาน TSA for LCE
ผู้สอบบัญชีจะต้องพิจารณาทั้ง 3 ประเภทข้างต้น***

1. ข้อห้ามเฉพาะ: ประเภทของกิจการเฉพาะกลุ่มที่ถูกห้ามใช้มาตรฐาน TSA for LCE

ต้องไม่นำ TSA for LCE มาใช้ในกรณีดังนี้

- ก) กฎหมายหรือข้อบังคับห้ามใช้มาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย หรือระบุให้ใช้มาตรฐานการสอบบัญชีอื่น นอกเหนือจากมาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับกิจการที่มีความซับซ้อนน้อยในการตรวจสอบงบการเงินภายในประเทศนั้น ๆ
- ข) กิจการเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
- ค) กิจการจัดอยู่ในประเภทใดประเภทหนึ่งต่อไปนี้
 - (1) กิจการที่หนึ่งในธุรกิจหลัก คือการรับเงินฝากจากสาธารณะ
 - (2) กิจการที่หนึ่งในธุรกิจหลัก คือการให้บริการด้านการประกันแก่สาธารณะ หรือ
 - (3) ประเภทของกิจการซึ่งหน่วยงานที่ออกกฎหมายและหน่วยงานกำกับดูแล หรือองค์กรในประเทศซึ่งมีอำนาจในการกำหนดมาตรฐานในประเทศนั้น ๆ ระบุว่าห้ามใช้มาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย
- ง) การตรวจสอบเป็นการตรวจสอบงบการเงินของกลุ่มกิจการ (การตรวจสอบกลุ่มกิจการ) และ
 - (1) กิจการในกลุ่มหรือหน่วยธุรกิจใด ๆ ของกลุ่มกิจการ เข้าเงื่อนไขตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในย่อหน้า 1.(ข) หรือ 1.(ค) หรือ
 - (2) ผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มมีส่วนร่วมในงานตรวจสอบ ยกเว้นในกรณีที่การมีส่วนร่วมของผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มมีข้อจำกัดในสถานการณ์ซึ่งจำเป็นต้องเข้าร่วมตรวจสอบด้วยตนเองเพื่อปฏิบัติงานตรวจสอบด้วยวิธีการตรวจสอบที่เฉพาะเจาะจงสำหรับการตรวจสอบกลุ่มกิจการ (เช่น การเข้าร่วมตรวจนับสินค้าคงเหลือ หรือ ตรวจนับทรัพย์สิน หรือตรวจสอบเอกสารหลักฐานฉบับจริง)

ตัวอย่างกรณีที่มีผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่ม (Component Auditors) เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบกลุ่มกิจการ (Group Audit)

ตัวอย่างที่ 1 กรณีที่ไม่สามารถใช้มาตรฐาน TSA for LCE ได้

ผู้สอบบัญชีได้ระบุว่า มี 2 กิจการในกลุ่ม และมีทีมงานตรวจสอบ 2 ทีม โดยแต่ละทีมรับผิดชอบแต่ละกิจการ ทั้งสองทีมอยู่ภายใต้การกำหนดแนวทางและการควบคุมดูแลของผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงาน (Engagement Partner) ทีมงานที่รับผิดชอบกิจการหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชีของกลุ่ม ส่วนอีกทีม (Component Auditor) จะตรวจสอบข้อมูลทางการเงินทั้งหมดของอีกกิจการหนึ่ง

เนื่องจากการมีส่วนร่วมของ Component auditor ไม่ได้จำกัดเฉพาะขั้นตอนที่ต้องมีการเข้าพื้นที่จริง จึง ไม่สามารถใช้มาตรฐาน TSA for LCE ในการตรวจสอบกลุ่มนี้ได้

ตัวอย่างกรณีที่มีผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่ม (Component Auditors) เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบกลุ่มกิจการ (Group Audit)

ตัวอย่างที่ 2 กรณีที่สามารถใช้มาตรฐาน TSA for LCE ในการตรวจสอบงบการเงินของกลุ่มกิจการได้

ผู้สอบบัญชีได้ระบุว่า มี 2 กิจการในกลุ่มธุรกิจ และผู้สอบบัญชีของกลุ่มจะดำเนินการตรวจสอบทุกขั้นตอนที่
จำเป็นในทั้งสองกิจการด้วยตนเอง

ดังนั้น กรณีนี้ ถือว่าไม่มี Component Auditor เข้ามาเกี่ยวข้องในการตรวจสอบกลุ่มนี้ จึงสามารถใช้ มาตรฐาน TSA for
LCE ในการดำเนินการตรวจสอบงบการเงินรวมได้

ตัวอย่างกรณีที่มีผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่ม (Component Auditors) เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบกลุ่มกิจการ (Group Audit)

ตัวอย่างที่ 3 กรณีที่สามารถใช้มาตรฐาน TSA for LCE ในการตรวจสอบงบการเงินของกลุ่มกิจการได้

ผู้สอบบัญชีระบุว่า มี 5 กิจการในกลุ่มธุรกิจ และผู้สอบบัญชีของกลุ่มจะดำเนินการตรวจสอบทุกขั้นตอนในแต่ละกิจการด้วยตนเอง อย่างไรก็ตาม ได้มีการให้ผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มเข้ามาสังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าคงคลังใน 2 กิจการเท่านั้น

เนื่องจากการมีส่วนร่วมของผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่ม จำกัดเฉพาะขั้นตอนที่ต้องมีการเข้าพื้นที่จริง จึงสามารถใช้มาตรฐาน TSA for LCE ในการตรวจสอบกลุ่มนี้ได้

2. ลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย

โครงสร้างกลุ่มธุรกิจและกิจการ

กลุ่มธุรกิจมีจำนวนกิจการหรือหน่วยธุรกิจไม่มาก (เช่น ไม่เกิน 5 หน่วย)

กิจการมี 2 หน่วยธุรกิจ ได้แก่ หน่วยผลิต และหน่วยจัดส่งสินค้า แต่การบริหารและควบคุมดูแลดำเนินการโดยบุคคลคนเดียว

บริษัทแม่ตั้งอยู่ในไทย และบริษัทย่อยที่ถือหุ้นทั้งหมดตั้งอยู่ในเอเชีย ซึ่งมีแนวทางการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน

กิจการหรือหน่วยธุรกิจในกลุ่มดำเนินงานอยู่ในพื้นที่ที่มีลักษณะคล้ายกัน เช่น กฎหมาย ข้อบังคับ หรือแนวทางการดำเนินธุรกิจ

กลุ่มประกอบด้วยนิติบุคคลไม่ก็แห่ง แม้จะอยู่ในพื้นที่ที่ใช้ภาษาต่างกัน แต่มีลักษณะอื่น ๆ ที่คล้ายกัน

โครงสร้างกลุ่มมีหลายระดับของบริษัทย่อย กิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกัน และมีผู้ถือหุ้นที่ไม่มีอำนาจควบคุม (non-controlling interests)

2. ลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย

การเข้าถึงข้อมูลหรือบุคคล

- ✗ กลุ่มธุรกิจมีการถือหุ้นในกิจการหนึ่งโดยไม่มีอำนาจควบคุม (non-controlling interest) และผู้สอบบัญชีของกลุ่มไม่สามารถเข้าถึงฝ่ายบริหารของกิจการนั้นได้ (เช่น ผู้บริหารของกลุ่มไม่สามารถช่วยให้เข้าถึงได้) แม้ว่าจะมีข้อมูลสาธารณะ เช่น งบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบแล้วของกิจการนั้นก็ตาม
- ✓ ผู้บริหารของกลุ่มสามารถให้ทีมงานตรวจสอบบัญชีเข้าถึงข้อมูล และเข้าถึงบุคคลภายในกลุ่มได้อย่างไม่มีข้อจำกัดตามที่ผู้สอบบัญชีของกลุ่มเห็นว่าจำเป็น
- ✓ กลุ่มธุรกิจมีการถือหุ้นในกิจการหนึ่งโดยไม่มีอำนาจควบคุม (non-controlling interest) และไม่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลจากฝ่ายบริหารของกิจการนั้น (เช่น ผู้บริหารของกลุ่มสามารถช่วยให้ผู้สอบบัญชีเข้าถึงฝ่ายบริหารของกิจการ ที่ถือหุ้นได้)
- ✗ การเข้าถึงข้อมูลหรือบุคคลในกิจการภายในกลุ่มถูกจำกัดโดยฝ่ายบริหารของกิจการนั้น กฎหมาย ข้อบังคับ หรือเงื่อนไขอื่น ๆ เช่น สงคราม ความไม่สงบ หรือการระบาดของโรค

2. ลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย

กระบวนการจัดทำงบการเงินรวม

กลุ่มธุรกิจมีกระบวนการจัดทำงบการเงินรวมที่เรียบง่าย ตัวอย่างเช่น

- การปรับปรุงรายการระหว่างบริษัทในกลุ่ม หรือรายการปรับปรุงอื่น ๆ ไม่มีความซับซ้อน
- ข้อมูลทางการเงินของทุกกิจการหรือหน่วยธุรกิจในกลุ่มจัดทำตามนโยบายบัญชีเดียวกันกับที่ใช้ในงบการเงินรวม
- ทุกกิจการหรือหน่วยธุรกิจมีวันสิ้นสุดรอบบัญชีเดียวกันกับที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินรวม

รายการธุรกรรมและยอดคงเหลือระหว่างบริษัทในกลุ่มสามารถระบุและปรับปรุงได้ง่ายในกระบวนการจัดทำงบการเงินรวม

กระบวนการรวมบัญชีต้องมีการปรับปรุงหรือจัดประเภทใหม่ของรายการในงบการเงินรวมซึ่งไม่ได้ผ่านระบบ IT ปกติ และอาจไม่อยู่ภายใต้การควบคุมภายในแบบเดียวกับข้อมูลทางการเงินอื่น ๆ

ความแตกต่างของนโยบายบัญชีระหว่างกิจการในกลุ่มสามารถระบุและปรับให้สอดคล้องกันได้ง่าย

2. ลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย

กิจกรรมทางธุรกิจ, รูปแบบธุรกิจ และอุตสาหกรรม

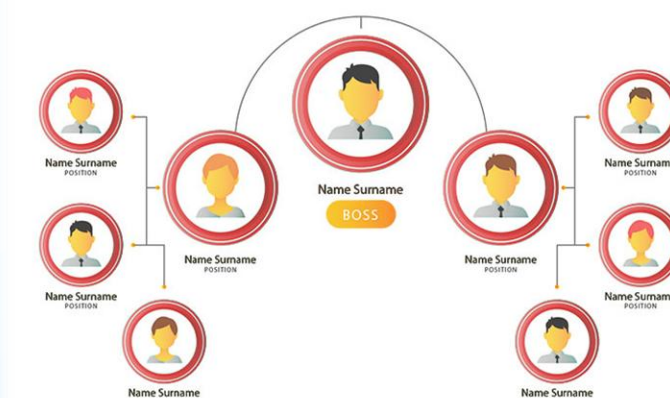
- ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูงด้านเทคโนโลยีล้ำสมัย ความรับผิดชอบทางกฎหมาย หรือความเสียหายต่อชื่อเสียง
- กิจกรรมทางธุรกิจ รูปแบบธุรกิจ หรืออุตสาหกรรมที่กิจการดำเนินงานอยู่ ไม่มีความเสี่ยงทางธุรกิจที่มีผลกระทบในวงกว้างอย่างมีนัยสำคัญ
- ไม่มีข้อกฎหมายหรือข้อบังคับเฉพาะที่ทำให้กิจกรรมทางธุรกิจมีความซับซ้อนมากขึ้น (เช่น ข้อกำหนดการกำกับดูแลเงินกองทุนและสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับสถาบันการเงิน)
- การดำเนินงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลอย่างเข้มงวด
- ธุรกิจของกิจการเกิดจาก จำนวนหน่วยธุรกิจหรือแหล่งรายได้เพียงไม่กี่ประเภท
- กิจกรรมทางธุรกิจและรูปแบบธุรกิจมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับในอุตสาหกรรมนั้น และผลิตภัณฑ์หรือบริการ ไม่มีความเสี่ยงสูงด้านเทคโนโลยีล้ำสมัย ความรับผิดชอบทางกฎหมาย หรือความเสียหายต่อชื่อเสียง
- การดำเนินงาน ไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลหรือการตรวจสอบจากหน่วยงานกำกับดูแลในระดับสูง
- ธุรกิจมีลักษณะเรียบง่าย เกิดจากสายธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์ที่มีไม่มาก ใช้การบันทึกบัญชีแบบง่าย และมีระบบควบคุมภายในไม่ซับซ้อน

2. ลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย

โครงสร้างองค์กรและขนาดของกิจการ

- ✗ โครงสร้างองค์กรมีหลายระดับและหลายสายการรายงาน เพื่อรองรับกิจกรรมทางธุรกิจที่หลากหลาย
- ✗ มีทีมผู้บริหารหลักขนาดใหญ่ โดยมีบุคคลหลายคนรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ ของกิจการ
- ✓ โครงสร้างองค์กรมีความเรียบง่าย มีสายการรายงานหรือระดับการบริหารไม่มาก และมีทีมผู้บริหารหลักขนาดเล็ก (เช่น ไม่เกิน 5 คน)
- ✓ มีระดับการบริหารไม่มาก โดยผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมหลายด้าน และหลายการควบคุมดำเนินการโดยตรงจากผู้บริหาร
- ✓ ผู้ที่มีหน้าที่กำกับดูแลกิจการ มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการโดยตรง (เช่น ไม่มีกรรมการอิสระหรือบุคคลภายนอกในบทบาทกำกับดูแล)
- ✗ โครงสร้างองค์กรมีลักษณะซับซ้อน เช่น มีหน่วยงานพิเศษ หรือการจัดการทางการเงินที่ไม่แสดงในงบดุล (off-balance sheet) หรือมีรูปแบบการจัดหาเงินทุนที่ซับซ้อน

ORGANIZATIONAL CHART

2. ลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย

โครงสร้างความเป็นเจ้าของ

โครงสร้างความเป็นเจ้าของของกิจการมีความเรียบง่าย และสามารถตรวจสอบได้อย่างโปร่งใส ว่าใครเป็นเจ้าของหรือผู้มีผลประโยชน์ในกิจการ

มีความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้อง (Related Parties) ที่ไม่ชัดเจน เช่น มีเครือข่าย ความสัมพันธ์หรือโครงสร้างที่ซับซ้อนมาก ซึ่งทำให้ยากต่อการประเมินอิทธิพลหรือ ผลกระทบ

เป็นกิจการที่เจ้าของบริหารเอง เช่น มีเจ้าของคนเดียว หรือมีเจ้าของและผู้บริหารเพียงไม่กี่คนที่ มีบทบาทหลักในการบริหารกิจการ

โครงสร้างความเป็นเจ้าของมีความซับซ้อน เช่น การถือครองร่วมกันหลายฝ่าย หรือไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าองค์กรหรือบุคคลใดมีสิทธิควบคุมหรือมีผลประโยชน์ในกิจการ

2. ลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย

ลักษณะของฝ่ายการเงิน

กิจการมีศูนย์บริการร่วม (Shared Service Center) ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของกิจการเอง หรือเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มบริษัท เพื่อรวมศูนย์กิจกรรมหรือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการรายงานทางการเงิน

กิจการมีฝ่ายการเงินแบบรวมศูนย์ (Centralized) ซึ่งรวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรายงานทางการเงิน

มีพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการรายงานทางการเงินเพียงไม่กี่คน (เช่น ไม่เกิน 5 คน)

ฝ่ายการเงินของกิจการ ไม่ได้รวมศูนย์ เช่น กิจกรรมด้านบัญชีและการรายงานทางการเงินดำเนินการในหลายสถานที่

ฝ่ายการเงินของกิจการดำเนินการตั้งแต่เริ่มต้น อนุมัติ บันทึก ประมวลผล และรายงานธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบการเงิน ในสถานที่เดียวกัน

กิจการใช้บริการจากองค์กรภายนอก (Service Organization) เพื่อประมวลผลธุรกรรมที่เรียบง่าย เช่น การจ่ายเงินเดือน

2. ลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย

ลักษณะของระบบ IT ของกิจการ

สภาพแวดล้อมด้าน IT ของกิจการ รวมถึงโปรแกรมและโครงสร้างพื้นฐาน มีความเรียบง่าย เช่น ใช้แล็ปท็อปหรือระบบเซิร์ฟเวอร์ขนาดเล็ก

กิจการใช้ซอฟต์แวร์เชิงพาณิชย์ทั่วไป และไม่สามารถแก้ไขโปรแกรมได้เอง ยกเว้นการตั้งค่าพื้นฐาน เช่น ผังบัญชี หรือพารามิเตอร์การรายงาน

มีข้อมูลจำนวนมาก ข้อมูลมีความซับซ้อน เช่น เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดหรือสัญญา และอาจจัดเก็บไว้ในคลังข้อมูลหรือกับผู้ให้บริการภายนอก

การเข้าถึงซอฟต์แวร์จำกัดเฉพาะบุคคลที่ได้รับมอบหมาย 1–2 คน เพื่อทำการตั้งค่า

กิจการมีระบบ IT หลายระบบที่ต้องส่งข้อมูลระหว่างกันผ่านการเชื่อมต่อที่ซับซ้อน ระบบ IT มีการปรับแต่งหรือเชื่อมโยงกับระบบอื่นอย่างมาก เช่น ระบบ ERP ที่รวมการรายงานทางการเงินไว้ด้วย

ไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมทั่วไปด้าน IT ที่เป็นทางการมากนัก

2. ลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย

ลักษณะของระบบ IT ของกิจการ (ต่อ)

ผู้บริหารพึ่งพารายงานที่สร้างจากระบบที่มีความซับซ้อนในการควบคุมภายในอย่างมาก

โครงสร้างฝ่าย IT ไม่ซับซ้อน เช่น อาจไม่มีทีม IT โดยเฉพาะ แต่มีบุคคลที่ทำหน้าที่ดูแลระบบพื้นฐาน เช่น ตั้งค่าการเข้าถึง หรืออัปเดตโปรแกรมจากผู้ให้บริการ

โครงสร้างฝ่าย IT มีความซับซ้อน เช่น มีแผนก IT โดยเฉพาะที่มีขั้นตอนชัดเจน สามารถพัฒนาโปรแกรมเอง จัดการสิทธิ์การเข้าถึง และมีบุคลากรที่มีทักษะด้านการพัฒนาโปรแกรมหรือดูแลระบบ

ปริมาณและความซับซ้อนของข้อมูลดิจิทัลที่ระบบต้องประมวลผลมีน้อย และสามารถตรวจสอบข้อมูลได้ด้วยมือ

ผู้บริหารอาจใช้รายงานที่สร้างจากระบบเพื่อช่วยในการประมวลผลข้อมูล แต่ไม่พึ่งพารายงานเหล่านั้นโดยตรง โดยจะมีการตรวจสอบข้อมูลกลับไปยังเอกสารต้นฉบับ และตรวจสอบการคำนวณในรายงานอีกครั้ง

2. ลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย

การใช้แม่บทการรายงานทางการเงินและการประมาณการทางบัญชี

งบการเงินของกิจการมีรายการบัญชีหรือการเปิดเผยข้อมูลเพียงไม่กี่รายการที่ต้องใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารอย่างมากในการตีความหรือปฏิบัติตามแม่บทการรายงานทางการเงิน

โดยทั่วไป งบการเงินของกิจการ ไม่มีการประมาณการทางบัญชีที่ซับซ้อน เช่น ไม่ต้องใช้วิธีการจำลอง โมเดล สมมติฐาน หรือข้อมูลที่มีความซับซ้อนในการคำนวณ

3. เกณฑ์เชิงปริมาณที่กำหนดโดยหน่วยงานที่ออกกฎหมายหรือหน่วยงานกำกับดูแล
หรือองค์กรในประเทศซึ่งมีอำนาจในการกำหนดมาตรฐาน

ไม่กำหนดเกณฑ์เชิงปริมาณ (เช่น รายได้หรือ สินทรัพย์) แบบตายตัว เนื่องจากตัวเลขเปลี่ยนแปลงได้
ตามบริบทเศรษฐกิจและไม่ยืดหยุ่นสำหรับอนาคต

- ผู้สอบบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจของผู้สอบบัญชีและต้องระบุเหตุผลของการเลือกใช้มาตรฐาน TSA for LCE ไว้ในกระดาษทำการของผู้สอบบัญชีอย่างชัดเจน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐาน บทที่ 4 การตอบรับงานหรือการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้างานสอบบัญชี และการสอบบัญชีครั้งแรก ย่อหน้า 4.7.2 “ผู้สอบบัญชีต้องบันทึกเกณฑ์สำหรับการตัดสินใจในการใช้มาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย”
- สำหรับการเลือกใช้มาตรฐาน TSA for LCE ต้องอยู่ภายใต้การพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยต้องประเมินความซับซ้อนของกิจการก่อน และต้องไม่ใช่แนวทางแบบผสมผสานระหว่างมาตรฐานการสอบบัญชี 37 ฉบับ (TSAs) และมาตรฐานการสอบบัญชี TSA for LCE หากเกิดความไม่มั่นใจควรใช้มาตรฐานการสอบบัญชีชุดใหญ่

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับการตรวจสอบงบการเงินของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย (มาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย) ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า⁴⁰ ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากบริษัทตามประมวลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี รวมถึงมาตรฐานเรื่องความเป็นอิสระ ที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี (ประมวลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่นๆ ตามประมวลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า⁴¹

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน^{43 44}

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับกิจการที่มีความซับซ้อนน้อยจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

30

ร่วมแสดง ความคิดเห็น

ต่อ ร่างมาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับ
การตรวจสอบงบการเงินของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย
(TSA for LCE)

ศึกษารายละเอียด (ร่าง) มาตรฐานการสอบบัญชี
TSA for LCE ฉบับเต็ม โดย Scan QR code หรือ
<https://short.tfac.or.th/v1/fWKTQHqoZ>

แสดงความเห็นถึง 18 กันยายน 2568
โดย Scan QR code หรือ
<https://short.tfac.or.th/v1/Nxqu0sobf>

